

Nätverksträffen har fokus på **förebyggande av avfall**:

- Hur är ni organiserade?
  - Hur många kommuner ingår?
  - Heltidsarbete, ev. kollegor?
  - Hur är ditt arbete fördelat över året? (årshjul?)
- Hur jobbar ni med att följa upp målen om förebyggande i avfallsplanen?
- Är det stor skillnad mellan de olika kommunerna som ni jobbar med?
- Vilka framgångsfaktorer och utmaningar har du sett i arbetet med avfallsplanen i de olika kommunerna?
  - Om aktuellt: Känner du igen dig i de framgångar och bromsande faktorer som kom fram i vår nätverksgrupp tidigare?*
- Berätta gärna om ert verktyg till avfallsplanen.
  - I vilket syfte används det?
  - Går det för andra att ansluta sig till det programmet?
  - Ta gärna upp exempel: Minimera avfall, pengabesparing, koldioxid.
- Vad har du sett för resultat från att vara organiserade och jobba på det här sättet?

Mot en cirkulär och hållbar framtid

GEMENSAM AVFALLSPLAN 2021-2030

För Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda

Anna Nyrinder Strannegård
Processledare

DAGENS PRESENTATION

OM OSS

ORANISATION

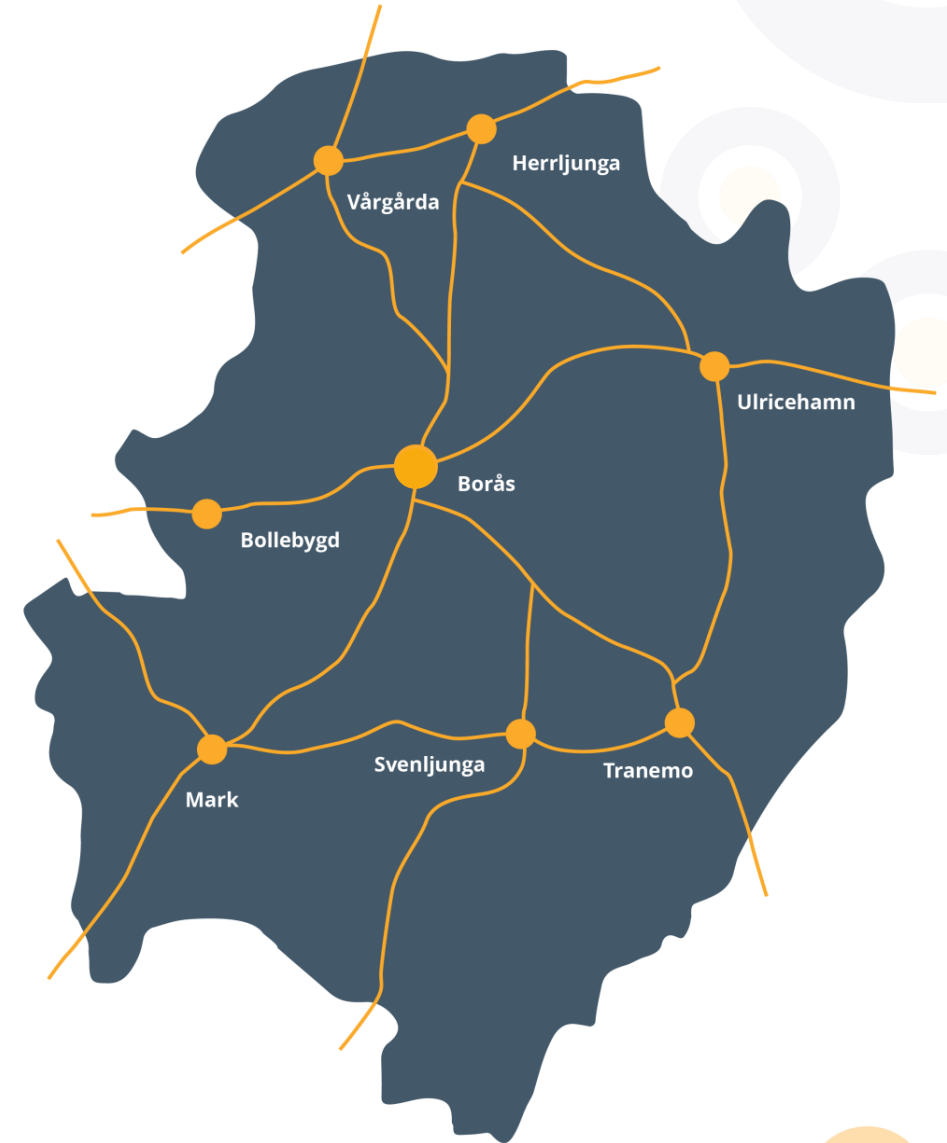
TRE METODER &
NÅGRA
UTMANINGAR

Vad gör Boråsregionen?

Vårt uppdrag, vår organisation och team

Boråsregionen
Sjuhärad's kommunalförbund

Varför kommunalförbund?

Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund bildades 1999 samtidigt som Västra Götalandsregionen.

Fyra kommunalförbund i Västra Götaland.

Förbunden syftar till att stärka regionen med uppgift att tillvarata kommunernas intressen i respektive delregionen...

...genom att främja mellankommunal samverkan för utveckling och effektivt resursutnyttjande.

Vår organisation

Politisk organisation

Direktionen

Beredning
Välfärd och Kompetens

Beredning
Hållbar regional
utveckling

Tjänsteorganisation

Förbundsdirektör

Enhet
Välfärdsutveckling

Enhet
Regional utveckling

Regional
utveckling

Kultur-
samverkan

Business
region Borås

Utvecklings-
medel

Miljö &
samhäll

Team
Miljö &
Samhäll

Vi jobbar för hållbar
samhällsplanering och en
cirkulär och hållbar
delregion.

Karin Björklind

Infrastruktur &
kollektivtrafik

Joel Böhm

Kollektivtrafik &
Fossilfri
Boråsregion

Johanna Dalqvist

Infrastruktur &
samhällsplanering

Lisa Nilsson

Samhällsplanering
& avfallsplanen

Sandra Johansson

Miljöfrågor &
Fossilfri
Boråsregion

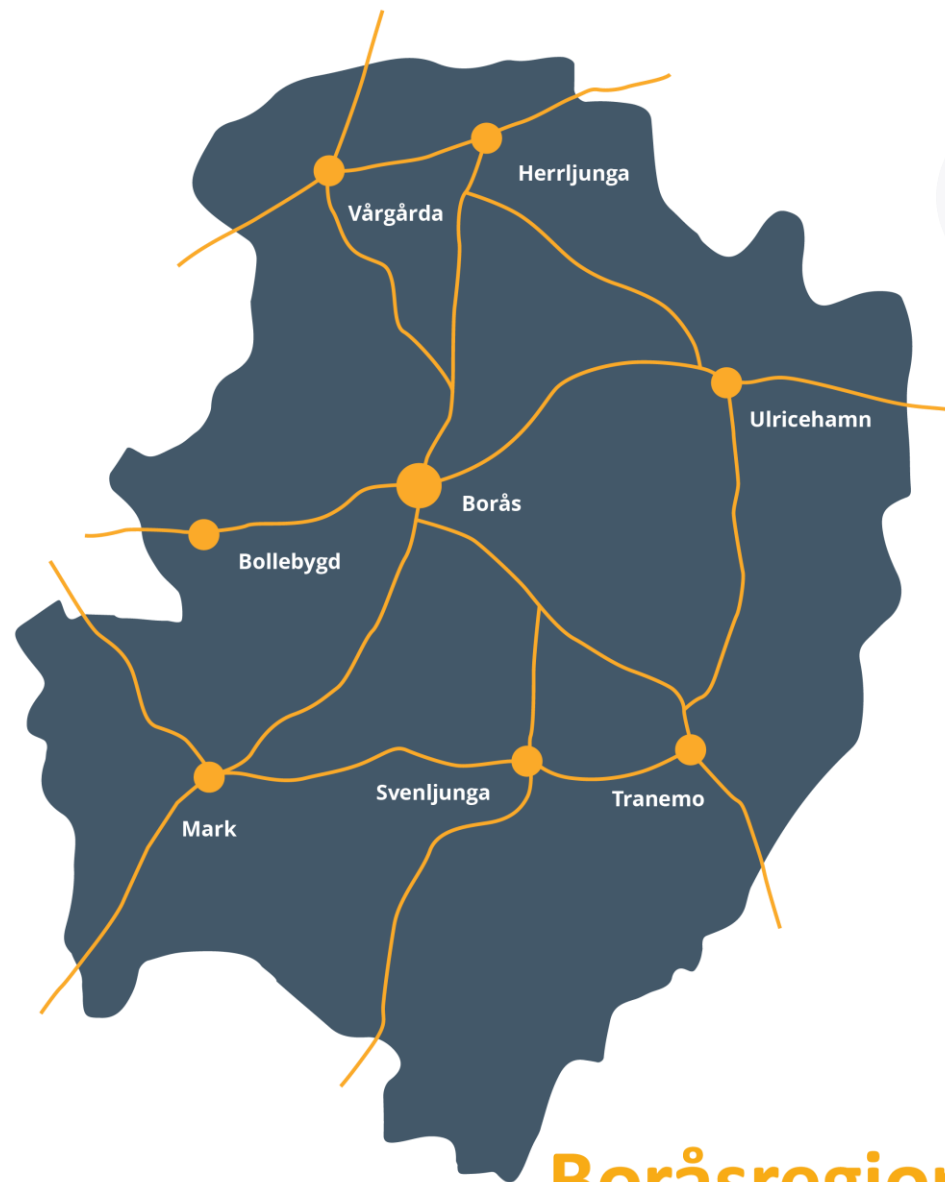

Anna Nyrinder S.

Avfallsplanen

SJUHÄRADS GEMENSAMMA AVFALLSPLAN

Uppdrag från kommunerna

- 2019-2021: En projektledare på Boråsregionen bistod kommunerna att ta fram planen (100%)
- Vid framtagandet identifierades behovet av en processledande funktion. Kommunerna önskade att den skulle finnas på Boråsregionen.
- 2022-2023: Kommunerna beslutade om en tvåårig tjänst som processledare på Boråsregionen
- 2023: Kommunerna beslutade om att permanenta processledarfunktionen på Boråsregionen (100%)
  - I nuläget totalt 100%, fördelat på mig och en kommunikatör (jag arbetar deltid pga föräldraledighet)

Mot en cirkulär och hållbar framtid

GEMENSAM AVFALLSPLAN 2021–2030

För Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda

Boråsregionen

Styrkan i processledarfunktion på Boråsregionen och gemensam plan

- Vi leder flera nätverk på Boråsregionen – en väg ut till många tjänstepersoner.
- Vi kan omvärldsbevaka och delta i nationella och internationella sammanhang och nätverk. Där kan vi ta med oss Sjuhärads kommuners perspektiv och önskemål.
- Mina kollegor och jag kan finna synergieffekter och dela resurser, kontakter, göra gemensamma insatser m.m. Ex Klimat2030, FossilFri Boråsregion, Kultur, Samhällsplanering.
- . Genom de samverkansplattformar vi gemensamt skapat i arbetet med avfallsplanen kan dessa personer ges möjlighet att utbyta erfarenheter, dela framgångar och bolla idéer för att stärka sitt arbete och hitta energi och inspiration.

Utmaningar med gemensam plan

- Alla kommuner har olika organisationer, olika förutsättningar och är olika stora
- Vissa mål är satta som "öka" eller "minska"

HUR JOBBAR VI MED AVFALLSPLANEN?

TILLSAMMANS

Tillsyn

Samhällsbyggnad

Miljö

Inköp

Näringsliv

Vården

Äldreomsorgen

IT

Lokalvård

Kost

TILLSAMMANS

Bostadsbolag

Skola

Arbetsmarknadsenheten

Förskola

Upphandling

Daglig verksamhet

Gata & park

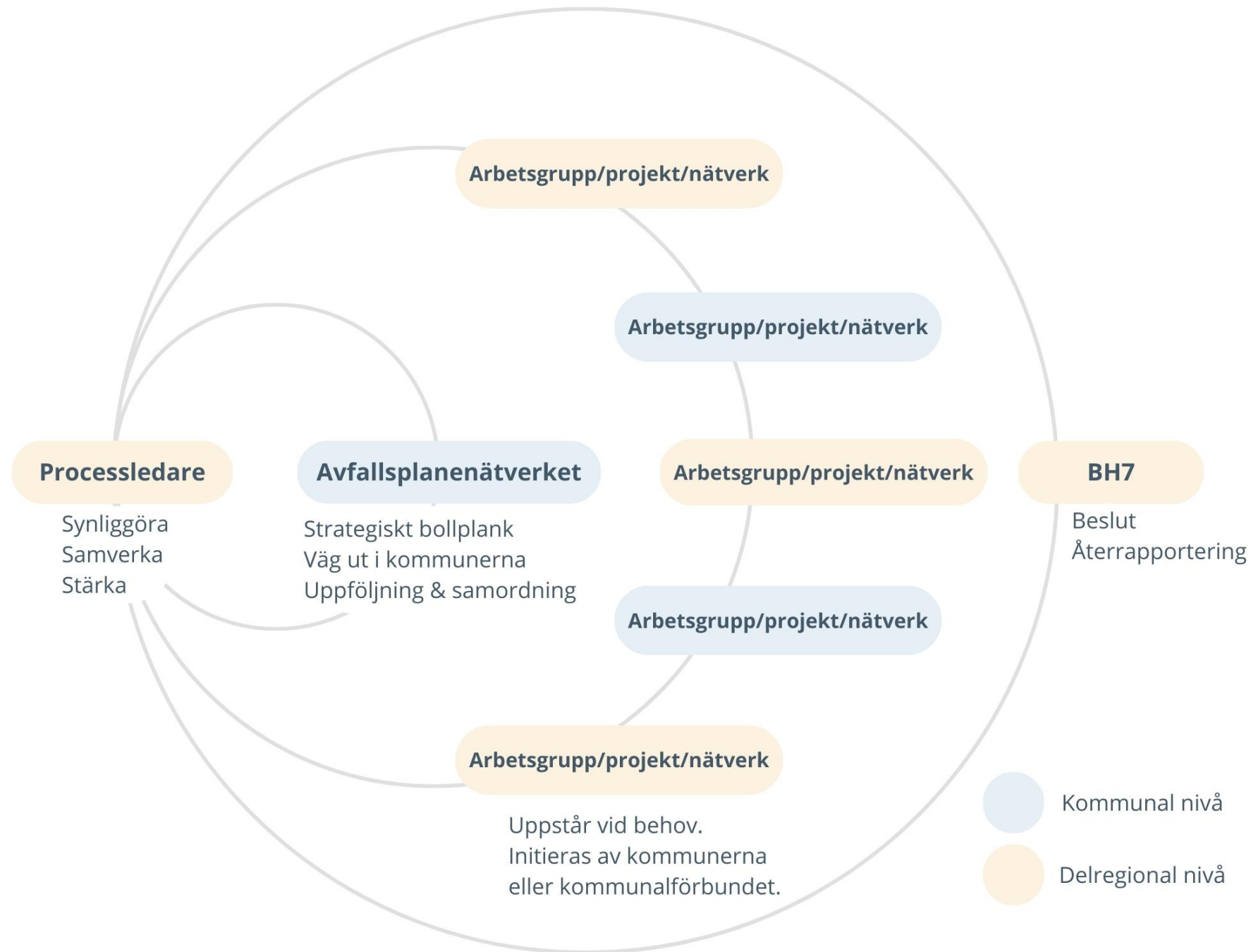
Avfall

Boråsregionen

Sjuhärads kommunalförbund

Organisationsmodell

Processledare

Uppföljning

Sociala
medier

Nyhetsbrev

Kommunerna

Hitta
synergier

Politiken

Teams -
samtal och
metoder

Nätverk &
arbetsgrupper

Lyfta goda
exempel i
kommunerna

Omvärldsbevakning

Gemensamt
material

Bollplank &
tips

Projekt

Facilitera kontakter
regionalt och
nationellt

SYNLIGGÖRA

SAMVERKA

STÄRKA

Boråsregionen

Sjuhärads kommunalförbund

Kommunen

”Kommunen har det övergripande ansvaret att planen verkställs. För att nå målen i avfallsplanen kommer handlingsplaner eller motsvarande arbetas fram kommunvis.”

- Mot en Cirkulär och hållbar framtid, gemensam avfallsplan

Så här ser arbetsgrupper och nätverk ut 2025

Boråsregionen processleder

Uppstart 2025: Möbelåterbruk

Roller: Upphandling, AME, miljöstrateg, annan ansvarig för målet.

Avfallsnätverk

Roller:
avfallsansvarig/avfallschef

Har en arbetsgrupp som hanterar ÅVC-inpasseringsfrågan

Avfallsplanenätverk

Roller: avfallsansvarig, miljöstrateg, representant från ledningsgrupp eller utvecklingschef

Arbetsgrupp kommunikationskampanjer mot allmänheten

Roller: avfallsansvarig, miljöstrateg eller kommunikatör

Nätverk matsvinn offentliga verksamheter

Roller: kostchef eller verksamhetsutvecklare

AVFALLSPLANENÄTVERKET

- Kontaktpersoner mellan kommunalförbundet och kommunerna
- Samordnar uppföljning och är den ansvariga för koordinering av arbetet med avfallsplanen i respektive kommun
- Men inte ansvariga för alla mål

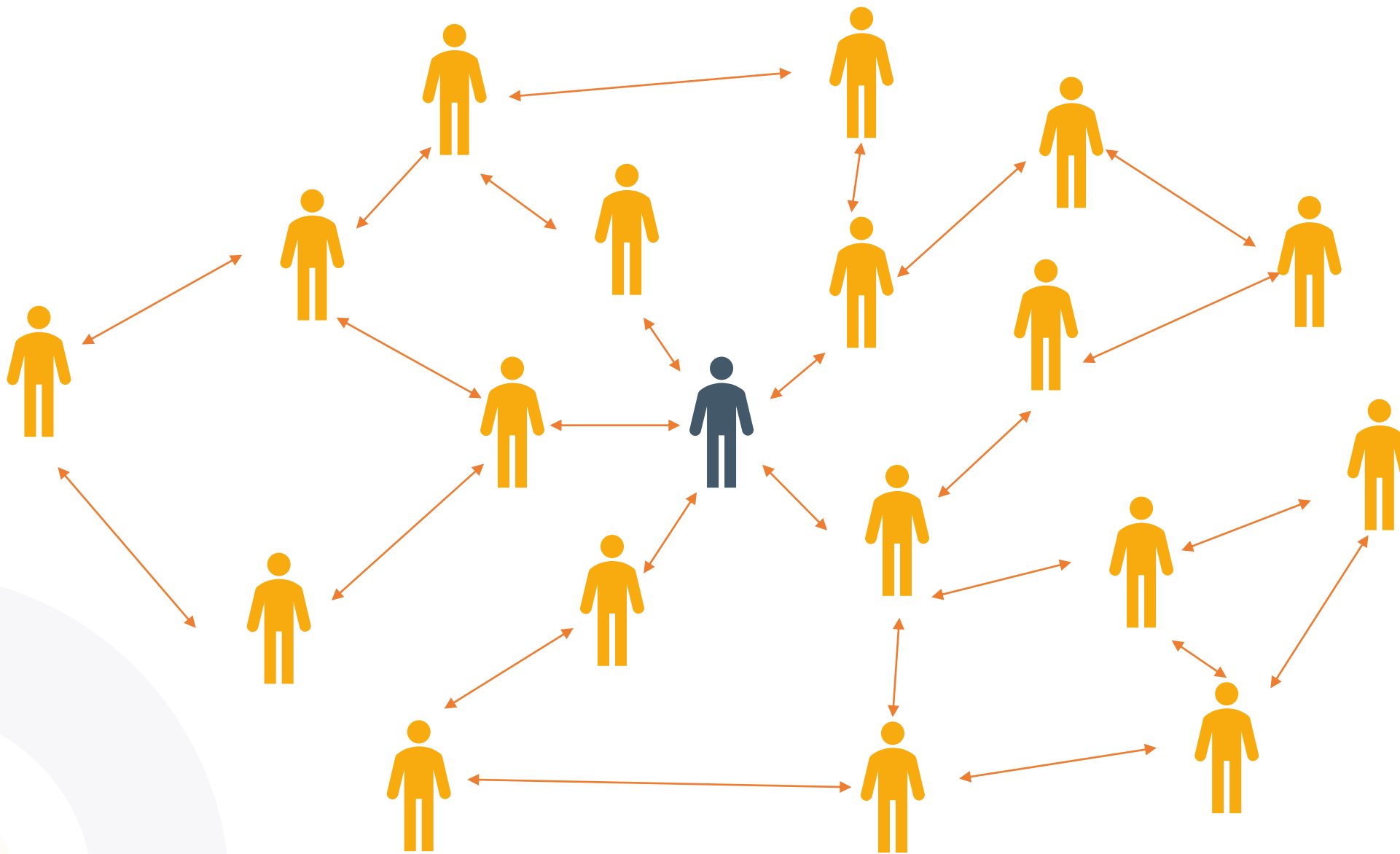
HUR SKAPAR VI ENGAGEMANG?

Metod 1:

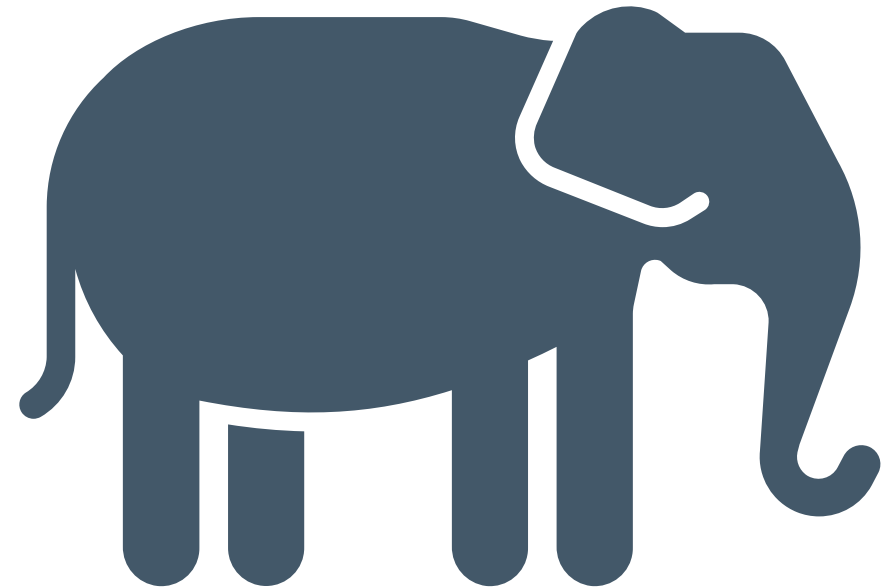
Skapa relationer och
ett tillsammans

Forum

- Enskilda möten
- Nätverksträffar
- Tematräffar
- Cirkulära dagen

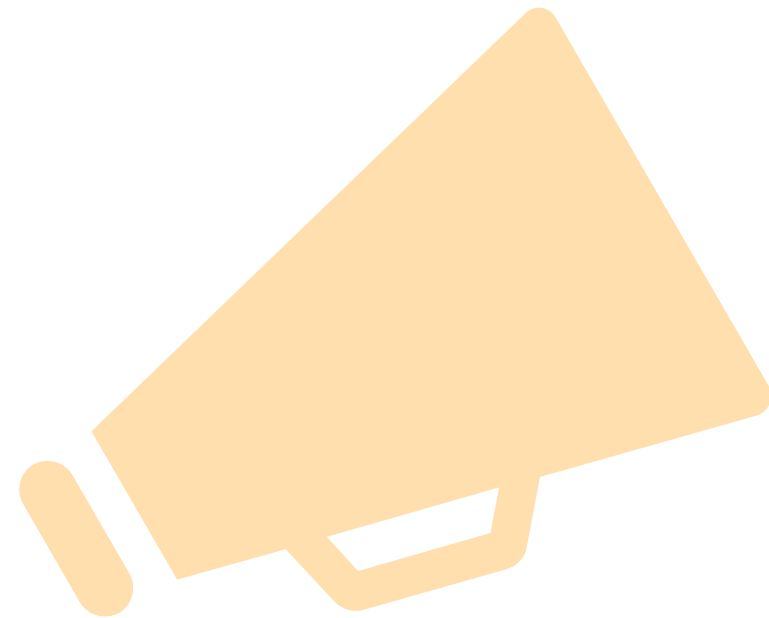

Metod 2: Visualisera och berätta

Berätta så ofta du kan

- För politiken
- På fikar
- När du träffar någon ny i kommunerna
- Håll introduktioner online
- Be om att få presentera arbetet i alla sammanhang du kan

Visualisera

Beräkningsverktyg

<https://bit.ly/berakningsverktyg>

Mål 2.1. Konsumtionen av engångsartiklar i kommunens verksamheter ska minska jämfört med år 2022.

Mål 2.1 har avgränsats till att beräkna klimatpåverkan, kostnad och besparingar för fyra vanligt förekommande engångsartiklar i kommunens verksamhet. Med hjälp av knapparna till höger klickar du dig vidare till de olika engångsprodukterna.

Åtgärdsförslag

1. Göteborgs Stad och Uppsala kommun har infört checklistor med enkla åtgärder och rutiner som förebygger inköp av engångsartiklar.
2. Uppsala kommun har också infört en mer omfattande plastminskningsplan där olika plastbehov kartläggs, formulär måste fyllas i och utbildningar om plastens klimatpåverkan hålls.

Målområde 2
Konsumera hållbart

engångsförkläden

plastpåsar

pappersmuggar

engångshaklappar

Pappersmuggar jämfört med porslinskoppar

ANTAL KOMMUNALANSTÄLLDA:

1 000

Pappersmuggars klimatpåverkan och kostnad

5 000 kg CO₂e

700 000 KR

Möjliga besparingar

Dra i bollen och testa hur mycket utsläpp och pengar som skulle kunna sparas om andelen pappersmuggar ersatts med porslinskoppar.

50 %

2 000 kg CO₂e

325 000 KR

Pappersmuggar jämfört med porslinskoppar

ANTAL KOMMUNALANSTÄLLDA:

1 000

Pappersmuggars klimatpåverkan och kostnad

5 000 kg CO₂e

700 000 KR

Möjliga besparingar

Dra i bollen och testa hur mycket utsläpp och pengar som skulle kunna sparas om andelen pappersmuggar ersatts med porslinskoppar.

95 %

4 000 kg CO₂e

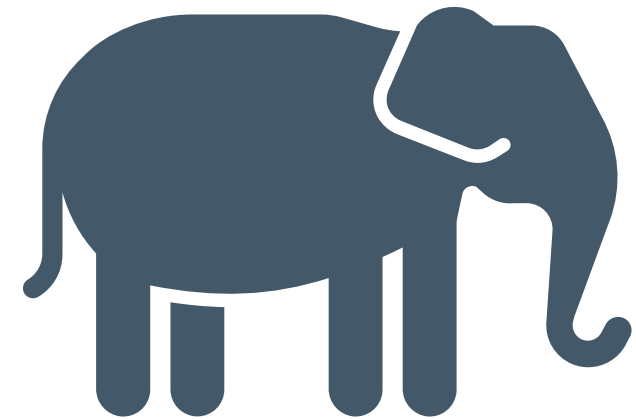
618 000 KR

Pappersmugg	0,0097 kg CO ₂ e	1,4 kr	Klimatsmarta val av dryckesbägare - Stockholms län landsting 2016	Vi antar att varje anställd använder två pappersmuggar om dagen, varje arbetsdag under ett år (250 dagar).
Porlinsmugg	0,5 kg CO ₂ e + 0,074 kg CO ₂ e (0,03 kwh/mugg *9,9 g CO ₂ e/kwh *250)/1000 (årliga utsläpp från diskning för en kopp)	40 kr	Klimatsmarta val av dryckesbägare - Stockholms län landsting 2016	Utsläppen för porlinskoppar inkluderar produktion och diskning. En porlinskopp antas ha en livslängd på 200 användningar. Vi antar att en anställd använder en porlinsmugg en gång per dag, vilket betyder att en anställd använder 1,25 porlinskoppar per år.

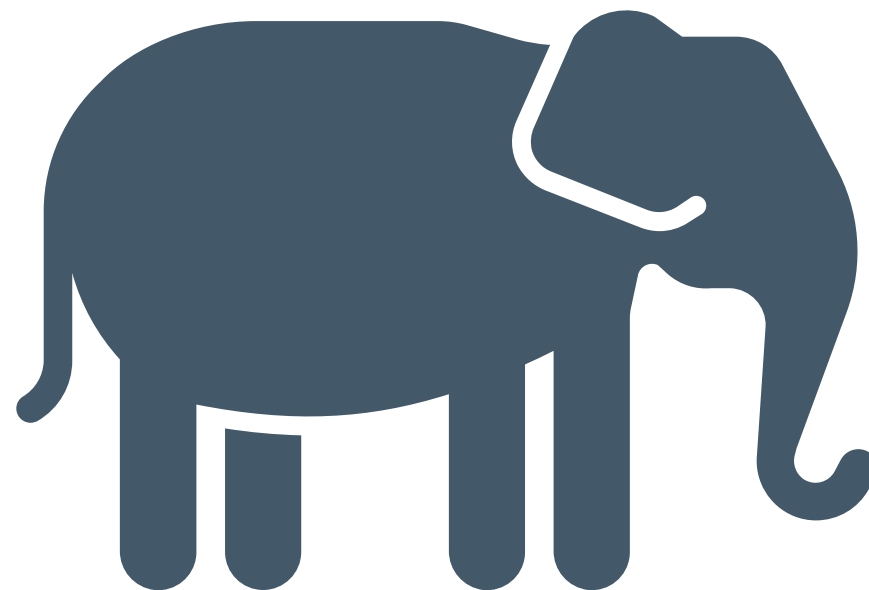
Metod 3: Ät elefanten i delar

Fokusområden

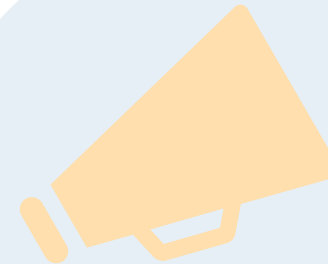
- Det går inte att arbeta med alla 16 mål samtidigt
- Vi har valt att testa att arbeta med tre fokusområden per år
- Kickstarta, samlar tjänstepersoner, identifiera utmaningar

Ett resultat vi sett

- I våras ville vi kraftsamla kring engångsartiklar, matsvinn och källsortering i kommunala verksamheter
- Vi körde "Glo och sno" – Resurssmart kommun Sjuhärad
- Fick med oss fem av våra kommuner med varsitt projektteam i en ansökan
- Ansökte delregionala utvecklingsmedel om en heltidstjänst för tre år som, start januari 2025
- Tjänsten är fördelad 50% på Boråsregionen och vi tjänsteköper 2 tjänster a 25% från kommunerna

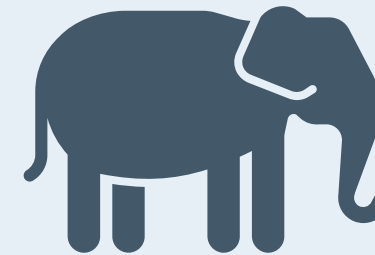
Underlättades
av

Många visste vad
avfallsplanen var

Vi hade redan lärt
känna en del
nyckelpersoner som
spred engagemanget i
sin kommun

Vi utgick från ett
fokusområde och hade
redan arbetat en del
med ämnena innan

ÅRSHJUL

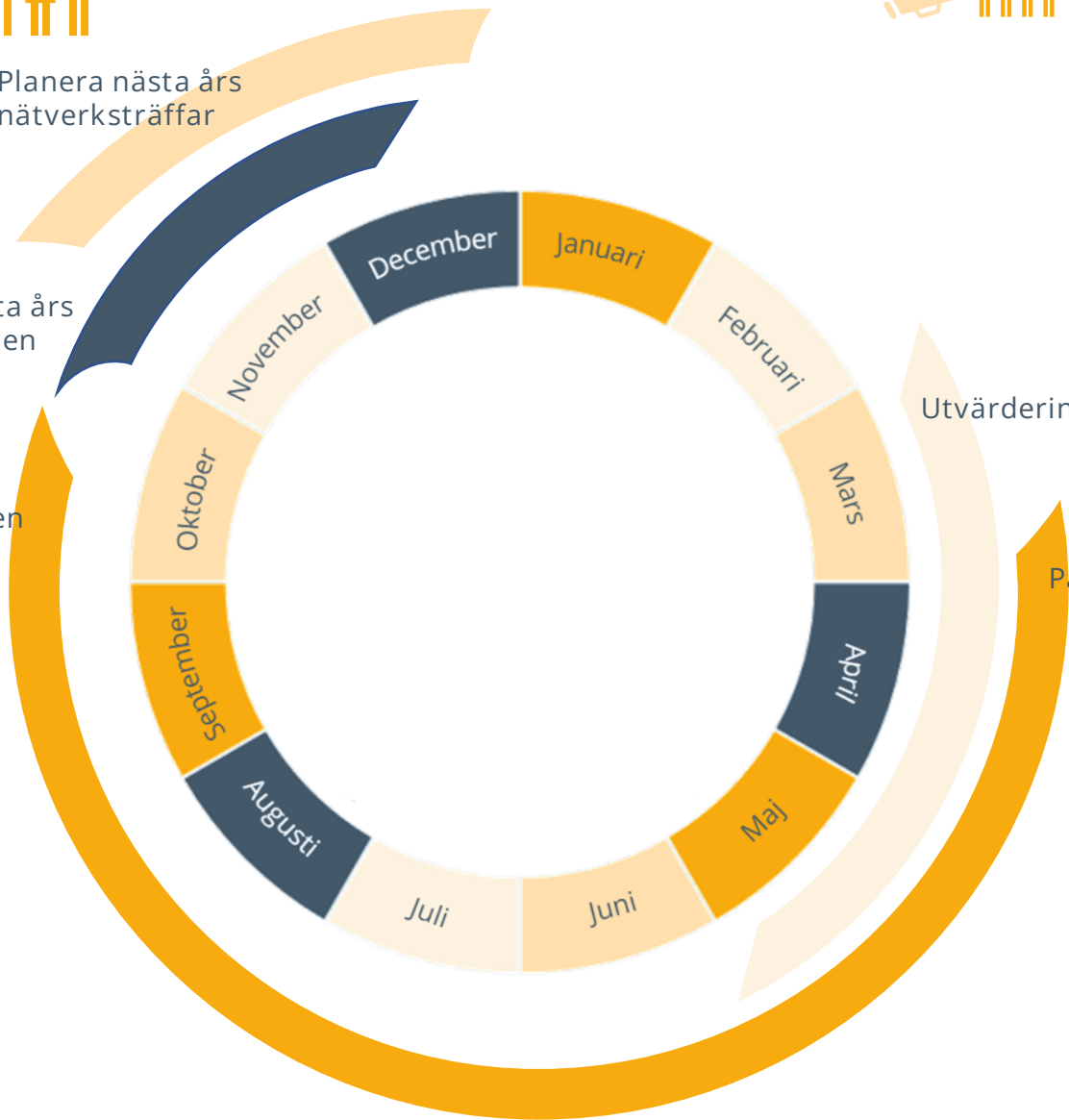
Planera nästa års
nätverksträffar

Besluta nästa års
fokusområden

Cirkulära dagen

Under hela året:

- nätverksträffar
- insatser till utvalda fokusområden
- Nyhetsbrev & linkedIn
- Gemensam teamsyta

Utvärdering och uppföljning delregional nivå

Påbörja planering Cirkulära dagen

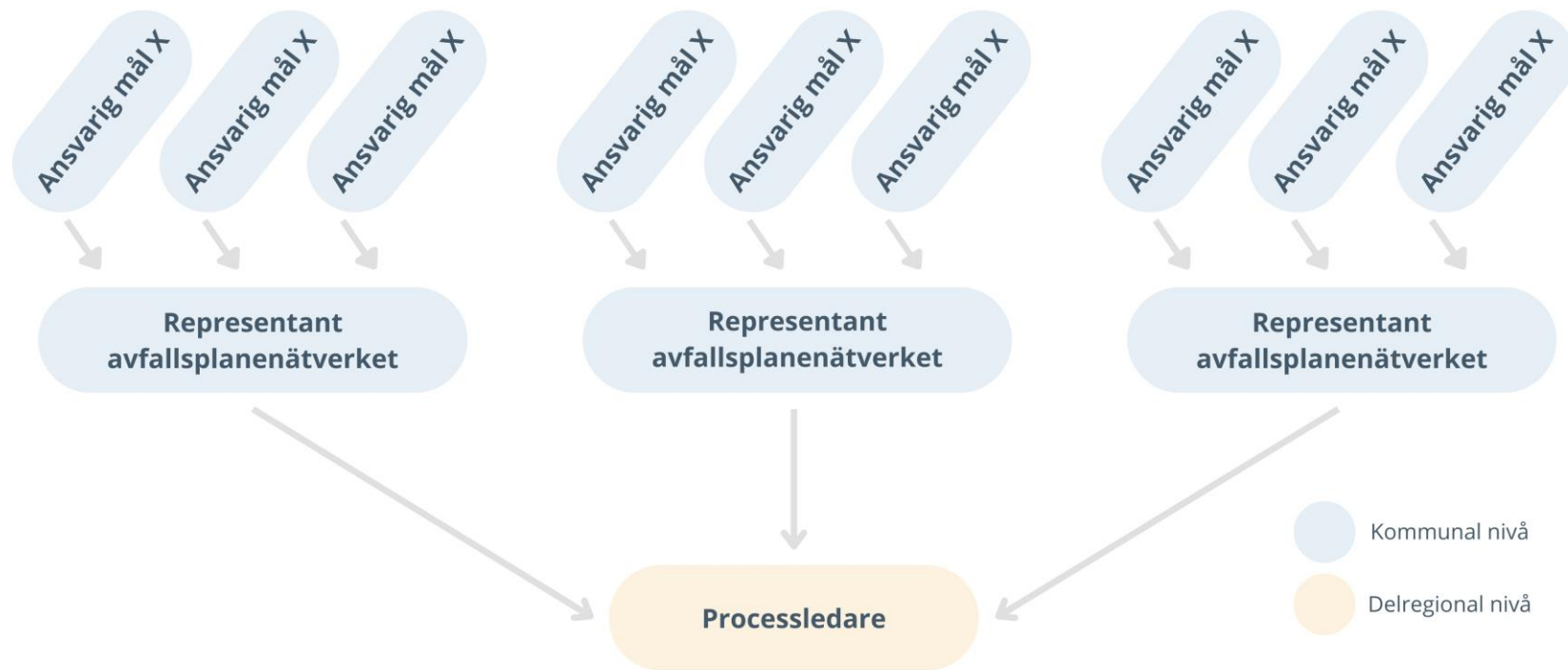

Utmaningar

- Organisering i kommunerna kring avfallsplanen
- Få med alla verksamheter
- Försåelse för att det är en plan för *cirkulär omställning* och inte bara gäller *avfall*
- Få tiden att räcka till och känna att man gör tillräckligt

UPPFÖLJNING AVFALLSPLANEN

Ansvar för uppföljning av målen har de som är utpekade som ansvariga för målen i bilaga 2.

Representanten i avfallsplanenätverket har ansvar över att resultaten sammanställs för sin kommun.

Processledaren på kommunalförbundet sammanställer uppföljningen på en delregional nivå.

Kommunen

- Ansvarar för sin egen uppföljning och kommunspecifika siffror
- Ansvarar för att samla in statistik och göra en bedömning av måluppfyllelse
- Ansvarar för att presentera och återkoppla till sin egen politik vid behov

Processledaren

- Ansvarar för att skapa organisation och rutiner för uppföljning på delregional nivå
- Ansvarar för att sammanställa en årlig uppföljning på delregionalnivå, den inkluderar ej kommunspecifika detaljer
- Ansvarar för att återkoppla och presentera för BH7 vid behov

Mäta förebyggande

- Vi har tagit fram vägledning för engångsartiklar – men det är fortfarande svårt
- Även utmaningar med att mäta
  - Cirkulära arbetskläder
  - Cirkulärt byggande
  - Livslängd på elektronik
- Ser arbetet med utvärdering som en lärande process, vi har inte alla lösningar från start och vi gör så gott vi kan

Tack!

